

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa D. K.
przeciwko Urzędowi Gminy N. w N.
o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2016 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 19 czerwca 2015 r., sygn. akt XXI Pa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 września 2012 r. Sąd Rejonowy w W. zasądził od pozwanego na rzecz powódki 12.504,30 zł z odsetkami ustawowymi od 22 listopada 2000 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie co do kwoty 187,53 zł i oddalił powództwo w pozostałym zakresie; nadał wyrokowi w pkt. 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.032 zł; zasądził od pozwanego na rzecz powódki 7.043,94 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 625,22 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych; zasądził od powódki na rzecz pozwanego 4.382,07 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; obciążył pozwanego obowiązkiem opłacenia na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego w W. kosztów sądowych w

kwocie 1.142,88 zł, w pozostałym zakresie przejmując wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosły obie strony. Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo, oznaczając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.480 zł. Pozwany zaskarżył wyrok w części zasądzającej od pozwanego 12.504,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 22 listopada 2000 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania w całości.

Wyrokiem z 12 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w pkt. 1 w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki 5.304,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 22 listopada 2000 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 5 w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki 4.428 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego oraz 274 zł tytułem zwrotu części opłaty wniesionej wraz ze skargą kasacyjną; zmienił pkt 6 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądził od powódki na rzecz pozwanego 11.892 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego; zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 7 w ten sposób, że nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 266 zł tytułem opłaty sądowej, której powódka nie miała obowiązku uiścić, w pozostałym zakresie wydatki tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa przejął na rachunek Skarbu Państwa; w pozostałym zakresie oddalił apelację pozwanego; oddalił apelację powódki; oddalił wniosek pozwanego o zwrot spełnionego świadczenia; koszty postępowania przed Sądem drugiej instancji wzajemnie zniósł między stronami; wydatki tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa przed Sądem drugiej instancji przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego skargą kasacyjną w części oddalającej apelację powódki. Wartość przedmiotu zaskarżenia określiła na kwotę 13.680 zł. Wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i zmianę w tym zakresie wyroku przez orzeczenie co do istoty sprawy i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w kwocie 18.984,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami od wniesienia powództwa do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie

wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem z 28 maja 2015 r., II PK [...] Sąd Najwyższy zwrócił skargę kasacyjną Sądowi Okręgowemu w W. celem sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia przy uwzględnieniu zakresu zaskarżenia wyroku.

Sąd Okręgowy sprawdzając wartość przedmiotu zaskarżenia, stwierdził, że została ona oznaczona nieprawidłowo. Wskazał, że pełnomocnik powódki zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego jedynie w części oddalającej apelację powódki. Powódka apelacją zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego w części, w jakiej oddalono powództwo, to jest jedynie w zakresie 6.479,73 zł. W konsekwencji, uwzględniając zakres zaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego skargą kasacyjną, Sąd stwierdził, że pełnomocnik powódki błędnie oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia. Wartość ta powinna wynosić 6.480 zł, a nie 13.680 zł. Uwzględniając wynik sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, mając na uwadze art. 398² § 1 k.p.c., postanowieniem z 19 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

Powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zażaleniem zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego z 19 czerwca 2015 r. w całości. Zarzucono naruszenie art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c., art. 398² § 1 k.p.c., art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 25-26 k.p.c.

Uzasadniając powyższe zarzuty, pełnomocnik wskazał, że strona powodowa w skardze kasacyjnej zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w części, a wpisanie wyrazów "oddalającej apelację" stanowiło oczywistą omyłkę pisarską, powinno być „oddalającej powództwo”. Zdaniem pełnomocnika, potwierdza to następny wiersz w tym samym zdaniu skargi kasacyjnej, w którym powódka wносиła o zasądzenie kwoty 18.984,03 zł równej żądaniu pozwu (wartość przedmiotu zaskarżenia 13.680 zł stanowiła po zaokrągleniu różnicę między żądaniem pozwu a kwotą 5.304,30 zł zasądzoną przez Sąd Okręgowy), a nie kwoty 6.480 zł stanowiącej wartość przedmiotu zaskarżenia apelacji powódki (różnica pomiędzy żądaniem pozwu, a kwotą zasądzoną wyrokiem Sądu Rejonowego). Według pełnomocnika, z całej dalszej treści skargi kasacyjnej również wynikało w sposób nie budzący

wątpliwości, że zaskarżenie dotyczy części oddalającej powództwo, a wartość przedmiotu sporu została określona prawidłowo. Ponadto, pełnomocnik twierdził, że wątpliwości co do wartości przedmiotu zaskarżenia nie miał też Sąd Okręgowy, który określił w sposób odmienny od powódki wysokość opłaty sądowej od skargi kasacyjnej na kwotę wyliczoną jako 5% od 13.680 zł, wzywając ją do wniesienia opłaty uzupełniającej. Oznacza to, zdaniem pełnomocnika, że Sąd Okręgowy sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia, a tym samym niemożliwe było ponowne jej badanie w toku postępowania.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i rozpoznanie skargi kasacyjnej.

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. do kreatywnych wymagań skargi kasacyjnej należy oznaczenie zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że jeżeli skarżący obejmuje zaskarżeniem jedynie część wyroku sądu drugiej instancji obowiązany jest dokładnie i jasno wskazać, jaką część wyroku zaskarżył. Jeżeli zaskarżony wyrok składa się z kilku punktów, określenie zakresu zaskarżenia wymaga odniesienia się do numeracji punktowej i precyzyjnego określenia, który z punktów i w jakiej części podlega zaskarżeniu. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. w takiej właśnie formie jest niezbędne w celu określenia zakresu dopuszczalnej ingerencji Sądu Najwyższego w zaskarżony wyrok i zakresu orzekania przez ten Sąd. Z tego względu niedopuszczalne jest pozostawienie w tym zakresie jakichkolwiek wątpliwości, które Sąd Najwyższy musiałby usuwać w drodze zabiegów interpretacyjnych (por. postanowienie SN z 24 kwietnia 2013 r. III CSK 77/13, LEX nr 1353212). Ustawowy wymóg sporządzenia skargi kasacyjnej przez zawodowego pełnomocnika pozwala przyjąć, że w razie zaskarżenia jedynie części wyroku sądu drugiej instancji, wymaganie przewidziane w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. jest spełnione tylko wówczas, gdy

skarżący określił precyzyjnie zakres zaskarżenia i zgodny z nim zakres żądania uchylenia lub zmiany zaskarżonego wyroku, odpowiadający także wskazanej wartości przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie SN z 12 października 2007 r., V CSK 309/07, OSNC-ZD 2008/3/81).

Odnosząc wskazane wyżej wypowiedzi Sądu Najwyższego do okoliczności tej sprawy, należy zauważyć, że powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, skargą kasacyjną zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego z 12 marca 2014 r. „w części oddalającej apelację”. W ocenie Sądu Najwyższego w obecnym składzie sformułowanie to jest jednoznaczne i trudno zakwalifikować je jako oczywistą pomyłkę pisarską. W takiej sytuacji, wobec braku wątpliwości co do zakresu zaskarżenia, uzasadnionym było przeprowadzenie przez sąd kontroli wartości przedmiotu zaskarżenia na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. stosowanym w zw. z art. 398²¹ k.p.c. (por. postanowienia SN z 16 kwietnia 2008 r., V CZ 17/08, OSNC-ZD 2009/1/8 oraz z 19 lutego 2014 r., II UZ 74/13, OSNP 2015 nr 7, poz. 104). Na skutek tego sprawdzenia Sąd drugiej instancji prawidłowo ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę niższą od 10.000 zł, co z kolei uzasadniało odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., z uwzględnieniem art. 398² § 1 k.p.c.

Oceny okoliczności tej sprawy nie zmienia twierdzenie pełnomocnika skarżącej, że zakres zaskarżenia wynika z wniosku skargi kasacyjnej o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku. Należy zauważyć, że wymagania stawiane skardze kasacyjnej zostały określone w sposób przejrzysty, zupełny i wystarczający w art. 398⁴ § 1 k.p.c., a każde z tych wymagań ma ze względu na swoją funkcję procesową być samodzielny i odrębny (por. postanowienie SN z 2 lipca 2009 r., III UZ 5/09, LEX nr 537020). Należy zaakcentować, że ustawodawca sformułowanie skargi kasacyjnej powierzył profesjonalnemu pełnomocnikowi (art. 87¹ § 1 k.p.c.). W takiej sytuacji oczekiwanie przez pełnomocnika sporządzającego skargę kasacyjną, iż Sąd Najwyższy dokonana ustalenia jednego z konstrukcyjnych wymogów skargi kasacyjnej, to jest oznaczenia zakresu zaskarżenia (art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c.), w sposób korzystny dla skarżącej w drodze zabiegów interpretacyjnych wniosku skargi kasacyjnej o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.), jest nieuzasadnione.

Odnosząc się do twierdzenia o braku możliwości ponownego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia przez Sąd Okręgowy, twierdzenie to nie uzasadnia uwzględnienia zażalenia. Po pierwsze, należy zauważyć, że przepisy przewidujące uprawnienie Sądu drugiej instancji oraz Sądu Najwyższego do sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargi kasacyjnej stosuje się w zw. z art. 398²¹ k.p.c.. Przepis ten odsyła, w zakresie braku szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do stosowania odpowiednio przepisów o apelacji. Zgodnie z art. 368 § 2 *in fine* k.p.c. przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia stosuje się odpowiednio art. 19-24 i 25 § 1 k.p.c. Art. 368 § 2 *in fine* k.p.c. nie przewiduje zatem odpowiedniego stosowania art. 26 k.p.c. zakazującego ponownego badania wartości przedmiotu sporu w dalszym toku postępowania - to jest przepisu, którego naruszenie zarzuca skarżąca w zażaleniu. Na marginesie warto jednocześnie nadmienić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się dopuszczalność ponownej kontroli w zakresie spełniania ustawowych wymogów skargi kasacyjnej i wydania orzeczenia o jej odrzuceniu nawet na etapie po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z 16 kwietnia 2015 r., I UK 470/14, LEX nr 1751284, czy z 22 stycznia 2014 r., III CNP 10/13, LEX nr 1455722).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.